

Bewegers

Mag het ietsje meer zijn?

Het Lucerna College, een school om leerlingen met taalachterstand sterker te maken

Dries Lesage

Sinds 1 september 2003 volgen een twintigtal kinderen het eerste middelbaar in het Lucerna College in Schaarbeek. Het initiatief groeide vanuit Turkse ouders die de garantie wilden dat hun kinderen kwaliteitsvol onderwijs zouden genieten, om in de Belgische samenleving stevig in hun schoenen te staan. De 'Vrije Nederlandstalige School Lucerna College' wacht nu op officiële erkenning en hoopt de komende jaren te kunnen uitbreiden. Er werken een tiental leerkrachten. Hoe moeten we dit project opvatten? Migranten die met de oprichting van een eigen school een nieuwe stap gezet hebben naar een eigen zuil? Wat is het verschil met het omstreden concept van de 'islamschool'? Of is het gewoon een initiatief van migranten die zélf iets willen doen aan de mogelijke schoolachterstand van hun kinderen? Oikos sprak met directeur Ben Grob.

Oikos: Wat is het pedagogische project van het Lucerna College? Wat is uw meerwaarde?

Ben Grob: "De school komt tegemoet aan een behoefte die bij een aantal allochtone ouders leeft. Het klassieke onderwijsaanbod geeft hen voorlopig onvoldoende garanties dat hun kinderen net dezelfde kansen krijgen als kinderen van Vlaamse ouders. Ze willen absoluut vermijden dat hun kinderen grote schoolachterstand oplopen. Want zo hebben die kinderen later moeilijker toegang tot universiteit of hogeschool, en staan ze ook veel zwakker op de arbeidsmarkt en in de samenleving in het algemeen. Onderwijs aan kinderen met een taalachterstand vergt een specifieke aanpak. De initiatiefnemers wilden een school die op dit vlak ietsje meer aanbiedt dan het reguliere onderwijs. Werken op taal is dan ook het belangrijkste element in ons pedagogisch project, dat we nog aan het uitdiepen zijn. Zo hebben wij voor de kinderen de keuzemogelijkheid in de vakken beperkt. De 4 keuzes uren bovenop de 28 basisuren worden hier ingevuld met twee extra uren Nederlands, een uur muziek en een uur plastische kunst. Creativiteit vinden we ook erg belangrijk."

"Een ander kenmerk is onze geïndividualiseerde aanpak. Met twee klasjes van 10 leerlingen kunnen onze leerkrachten elke leerling heel goed opvolgen. Indien nodig, geven we bijles. Deze bijlessen gaan tweemaal per week door op het achtste uur van de dag. Op woensdagnamiddag krijgen de leerlingen extra taalondersteuning in niveaugroepen. Aan de leerlingen die een serieuze taalachterstand hebben, wordt een taalbad aangeboden. Natuurlijk gunnen we de kinderen voldoende

vrije tijd, maar we proberen toch niet te veel dagen te verliezen. We nemen niet alle brugdagen en pedagogische studiedagen vinden soms buiten de lesuren plaats. Ik denk dat onze specifieke aandacht voor het Nederlands en het leerling-gerichte onderwijs onze meerwaarde is. De laatste jaren zijn in het reguliere onderwijs wel degelijk stappen vooruit gezet. Denk aan het gelijkekansendecreet, de zorgcoördinatoren, de extra middelen voor kinderen met leerproblemen. Ik heb veel respect voor het werk dat daar gebeurt, maar iedereen weet dat er nog een enorme weg te gaan is. In het belang van hun kinderen wilden Turkse ouders met een eigen initiatief toch sneller gaan. Wat wij doen is in het gewone onderwijs nog niet mogelijk. Dit betekent niet dat wij ons tegen het klassieke onderwijs willen afzetten, of overal een concurrerend model willen aanbieden. Dit is een bescheiden initiatief dat – gebruik makend van de onderwijsvrijheid in ons land – extra kleur geeft aan het onderwijslandschap voor de ouders die dat willen. Het Lucerna College verwacht ook een grote betrokkenheid van de ouders. We vragen dat ze regelmatig komen en bellen, dat ze op de oudercontacten aanwezig zijn, en zelfs dat ze thuis ook moeite doen om Nederlands te spreken of af en toe naar een Nederlandstalige televisiezender te kijken.”

Oikos: Maar bent u dan geen concentratieschool?

Ben Grob: “We zijn nog geen jaar bezig, en hebben voorlopig alleen Turkse leerlingen. Ik hoop echt dat we de komende jaren een betere mix krijgen. Wij staan in ieder geval open voor leerlingen van elke origine, ook Vlamingen of Walen. Maar gezien onze ligging en ontstaansgeschiedenis is de kans reëel dat we voor het merendeel migrantenkinderen zullen blijven hebben. Binnenkort gaan we wel samenwerken met een internaat waar zowel autochtone als allochtone kinderen zitten. Wij zijn er ook van overtuigd dat kwaliteitsvol onderwijs gericht op het Nederlands en een leven opbouwen in Vlaanderen sowieso integratiebevorderend werkt. Dat was juist de bedoeling: via een meer dan behoorlijke kennis van de taal als allochtoon sterker staan in deze samenleving. Het Lucerna College is alleszins geen initiatief van migranten die willen terugplooiën op de eigen gemeenschap.”

Oikos: Hoe kan u het financieel bolwerken? En hoe zit het met de erkenning door de overheid?

Ben Grob: “Om te starten heb je nog geen erkenning nodig. Tegen het einde van het schooljaar moeten we wel erkend zijn om de eerste attesten te kunnen afleveren. We hadden al verscheidene malen de inspectie over de vloer, en ik vermoed dat het wel snor zit. We hebben trouwens al veel positieve en vruchtbare contacten gehad met de officiële instanties. Erkenning betekent echter nog geen subsidiëring. Voorlopig zijn we aangewezen op bereidwillige sponsors, ondernemers en individuen, die als ouder of sympathisant het Lucerna College bijzonder genegen zijn. We zorgen er ook voor dat de school toegankelijk is voor kinderen uit arme gezinnen. Wij hopen natuurlijk binnenkort gesubsidieerd te kunnen worden. Onze werkwijze is bovendien iets duurder. Maar daarvoor hebben we in Vlaanderen 249 leerlingen nodig. We denken dat dit op niet al te lange termijn haalbaar is. Er zijn al concrete plannen voor vestigingen in andere steden. De komende jaren willen we ook meer leerjaren aanbieden.”

Oikos: De oorspronkelijke initiatiefnemers zijn Turken, en wellicht ook moslims. Welke plaats krijgt de islam in het college?

Ben Grob: "Ik zeg meteen voor alle duidelijkheid: wij zijn geen islamschool. Het Lucerna College is pluralistisch, met een Belgische directeur van Nederlandse afkomst en staat open voor leerlingen met om het even welke levensbeschouwelijke achtergrond. De islam maakt ook geen deel uit van ons opvoedingsproject. Wel is het zo dat we in ons vak godsdienst islam aanbieden. Maar ook daar opteren we voor openheid. De leraar in kwestie laat ook andere levensbeschouwingen de revue passeren, zoekt gelijkenissen en legt verbanden. In een krantenartikel en een parlementaire vraag van het Vlaams Blok werden we wel even in de hoek van de 'islamschool' geduwd. Het kan best dat in onze brede kring van sympathisanten een aantal mensen een uitgesproken religieuze overtuiging hebben (wat niet abnormaal is in de migrantengemeenschap), maar ik heb niet de indruk dat er ondemocratische strekkingen bij zijn. In elk geval hebben wij nog nooit 'fundamentalistische' of welke religieuze druk dan ook ondervonden. Het project is ook niet gestart vanuit cultureel-religieuze bedoelingen. Onze ouders en leerlingen willen zich niet als migranten of moslims affirmeren, laat staan zich afzetten. Ze willen gewoon goed onderwijs, en ze vonden het aangewezen dit in eigen handen te nemen. Het is jammer hoe in dit overgevoelige politieke klimaat vlug bepaalde insinuaties de kop opsteken wanneer migranten een initiatief nemen. Gelukkig zien we zo iets niet bij de officiële organen op Brussels of Vlaams niveau.

[Bio]

Dries Lesage is redactielid van Oikos.